



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفتر خانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

آیین نامه دوره آموزشی

سفیران آسمانی

ویژه ائمه جماعات مساجد کشور

تهیه و تدوین

معاونت آموزش و پژوهش

ستاد عالی کانون های فرهنگی و هنری مساجد

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفترخانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى
الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ
(التوبه ۱۸)

مساجد خدا را تنها کسانی آباد می کنند که به خدا و روز بازپسین ایمان آورده و نماز برپا داشته و زکات داده و جز از خدا نترسیده اند پس امید است که اینان از راه یافتگان باشند.

روحانی پرهیزگار، خردمند، کارشناس و دلسوز در مسجد، همچون پزشک و پرستار در بیمارستان، روح و مایه ی حیات مسجد است. امامان جماعت باید آماده سازی خویش برای طبابت معنوی را وظیفه حتمی خود بدانند و مراکز رسیدگی به امور مساجد و حوزه های علمیه در همه جا آنان را یاری دهند.

بیانات مقام معظم رهبری؛ پیام به نوزدهمین اجلاس سراری نماز ۱۳۸۹/۷/۱۸

مقدمه :

مسجد، از نخستین نهادهایی است که در صدر اسلام و به هنگام هجرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) از مکه به مدینه شکل گرفت. شکل گیری مساجد از مصادیق بارز حکومت و جامعه اسلامی است. نقش آفرینی مساجد در تمامی عرصه‌ها و شئون جامعه اسلامی، سبب توسعه و گسترش فرهنگ و تمدن اسلامی بوده است. همچنان که مساجد در عصر نبوت پیامبر عظیم‌الشان اسلام و ائمه معصوم (علیهم السلام) کارکردی فراتر از برگزاری مراسم عبادی داشته در اعصار بعد هم کم و بیش این رسالت را به دوش کشیده و کارکردهای جامع از آن نمود پیدا کرده است.

این جامعیت خاص زمانی محقق می شود که امامت و پیشوای مسجد برعهده فردی روحانی، روشن و فعال که عرصه را بشناسد باشد و به تعبیری مدیریت فرهنگی مسجد با اولویت را عهده دار شود. در این راستا مقام معظم رهبری (حفظه الله) هم مدیر ذاتی مسجد را امام جماعت معرفی می فرمایند. امام جماعت دراصل به عنوان مهم ترین مسئله در ساختار و پیکره این مکان مقدس مطرح است که کوچکترین غفلت در انجام وظیفه ولو جزئی، سرانجام به از بین رفتن هدف کلی و پایمال گشتن مقصد نهایی خواهد انجامید. اهمیت این موضوع در ساختار مسجد به اندازه ای است که در زمان حضور پیامبر (صلی الله علیه و آله) در مدینه، شخص ایشان عهده دار اداره مسجدالنبی (صلی الله علیه و آله) بود و به همین جهت است که در صدر اسلام مدیریت و امامت مسجدالنبی (صلی الله علیه و آله) به عهده شخص پیامبر (صلی الله علیه و آله) و در غیاب ایشان به عهده کسانی بوده است که به تشخیص آن بزرگوار صلاحیت امامت را داشته اند و توسط خود حضرت معرفی می شده اند.

ضرورت :

با توجه به اینکه در چند دهه اخیر شاهد تحولات و به تبع آن تغییرات بسیار زیادی در ابعاد سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در سطح جامعه بوده ایم و این سیر با سرعت زیادی در حال ادامه است، شناخت عرصه در شرایط کنونی برای مدیریت در مسجد با هوشمندی کامل و اطلاع از آخرین تحولات در این عرصه ضرورت دارد. این تحولات تاثیرات مستقیمی بر نگرش دینی و سبک زندگی افراد جامعه برجای گذاشته است. حضرت امام (ره) در منشور روحانیت می فرمایند: مجتهد باید به مسائل زمان خود احاطه داشته باشد. برای مردم و جوانان و حتی عوام هم قابل قبول نیست که مرجع و مجتهدش بگوید من در مسائل سیاسی اظهار نظر نمی کنم. آشنایی به روش برخورد با حیل‌ها و تزویرهای فرهنگ حاکم بر جهان، داشتن بصیرت و دید اقتصادی، اطلاع از کیفیت برخورد با اقتصاد حاکم بر جهان، شناخت سیاست‌ها و حتی سیاسیون و فرمول‌های دیکته شده آنان و درک موقعیت و نقاط قوت و ضعف دو قطب سرمایه داری و کمونیزم که در حقیقت استراتژی حکومت بر جهان را ترسیم می کنند، از ویژگیهای یک مجتهد جامع است. لذا روحانیت (ائمه جماعات) باید با شناخت و بصیرت نسبت به این جریانات؛ آنها را آسیب شناسی کرده و متناسب با نگاه توحیدی و اسلام ناب، پاسخگوی نیازهای افراد جامعه باشد.

چنانچه مقام معظم رهبری (مدظله العالی) می فرمایند: خدای نکرده اگر عالمی با تقوا هم باشد، اما آشنای به زمان نباشد، نداند که در دنیا چه می گذرد و نداند دوست و دشمن ما کیست، یک وقت می بیند همین کوه علم و تقوا، به وزنه ای در ترازوی باطل تبدیل می شود. البته، کارش نه از روی عمد و اینکه خدای نکرده می خواهد کار بد بکند، بلکه بر اثر ندانستن وضعیت... و ندانستن اینکه دشمن کیست و از ما چه می خواهد، است. آگاه باشید. بنابراین با توجه به هجمه های زیاد فرهنگی در زمینه های مختلف و استفاده دشمن از ابزارهای متنوع وظیفه روحانیت، بخصوص ائمه جماعات که مدیریت پایگاه انقلاب را (مسجد) در دست دارند، سنگین تر می کند. در همین راستا شهید بزرگوار آیت اله دکتر بهشتی می فرماید: چون ساختن مردم و یاد دادن به مردم، علاوه بر آگاهی به اسلام، قرآن، سنت، سیره پیغمبر و عترت نیاز دارد به اینکه آدم، خود مردم و زمان خودش را هم درک کند، ما تا زمان خودمان را نشناسیم، ما تا محیط خودمان را نشناسیم، نمی توانیم مردم را در راه اسلام دعوت کنیم و آموزش بدهیم و بسازیم. پس باید محیط و زمانش را درک کنیم. لذا برگزاری دوره های آموزشی می تواند گامی مفید در جهت تجهیز ائمه جماعات به سلاح معرفت و استدلال باشد؛ تا بتوانند نسبت به گذشته کارآمدتر عمل نمایند. بنابراین معاونت آموزش و پژوهش ستاد عالی کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور در نظر دارد، دوره آموزشی ویژه ائمه جماعات را در جهت بصیرت افزایی با محوریت مسجد طراز اسلامی، با حضور بیش از ۳۰۰۰ روحانی برگزیده از مساجد سراسر کشور برگزار نماید.

اهداف:

۱. اهمیت بخشی به کارکرد اصلی نماز و قرآن در مسجد
۲. حرکت در جهت احیای کارکردهای مسجد طراز اسلامی
۳. تقویت و ایجاد توانایی در برقراری ارتباط بهتر با افراد مسجدی و جامعه پیرامونی در جهت جذب حداکثری
۴. آموزش در راستای ارتقاء کیفی مدیریت بهتر مسجد
۵. تقویت تعامل سازنده و ارتباط عمیق تر ائمه جماعات با اعضای کانون و فعالیت های آنان
۶. افزایش توانایی در تجزیه و تحلیل و تقویت بصیرت در شناخت وقایع سیاسی، فرهنگی و اجتماعی
۷. ایجاد زمینه های تعامل شبکه ای ائمه جماعات با یکدیگر با محوریت اطلاع از فعالیت ها و اقدامات ائمه جماعات در مساجد مختلف و الگوگیری از یکدیگر
۸. ابلاغ مأموریت های موضوعی ستاد عالی به مأمومین مسجدی

شرح و شیوه اجرا :

دوره آموزشی سفیران آسمانی ویژه ائمه جماعات کانون های فرهنگی هنری مساجد درشش مرحله چهار روزه به صورت متمرکز در قالب کلاس آموزشی، کمیسیون (مباحثه گروهی) و همایش برگزار می گردد.

شرایط شرکت کنندگان در دوره :

- ۱- امام جماعت مسجد، راتب در یکی از نمازهای یومیه باشند.
- ۲- در دوره قبل شرکت نکرده باشند.
- ۳- اولویت با ائمه جماعات مسئول کانون می باشد.
- ۴- سطح یک حوزه را گذرانده باشد.
- ۵- امام جماعت مسجد و معمم باشد.
- ۶- حداکثر سن ۴۰ سال باشد.

سرفصل های محتوایی :

۱- آشنایی با اصول و مبانی کار تشکیلاتی در مسجد

۲- مسجد طراز اسلامی (چستی، چگونگی، بایدها و نبایدها)

۳- مرزبانی فرهنگی

۴- معنویت انقلابی

۵- مهارت های برنامه ریزی فرهنگی و قرآنی با محوریت مسجد

۶- شیوه های جذب جوانان به مسجد و فعالیت های دینی

۷- ماموریت های ابلاغی ستاد : (اقتصاد مقاومتی؛ جمعیت، خانواده، امر به معروف و نهی از منکر، نماز، عفاف و حجاب، کارآفرینی، بصیرت افزایی و)

تعداد کل نفرات شرکت کننده در دوره : ۳۰۰۰ نفر

تاریخ و مکان برگزاری : اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۵ ؛ مکان برگزاری شهر مقدس قم

برنامه جنبی :

- ۱- دیدار با مراجع تقلید و علماء
- ۲- زیارت حضرت معصومه (س)
- ۳- تشرّف به مسجد مقدس جمکران
- ۴- بازدید از مؤسسات فرهنگی و قرآنی از جمله : اسراء، سبحان، امام خمینی (ره) و

نحوه انتخاب افراد جهت حضور در دوره :

دبیرخانه های استان، پس از اعلام فراخوان عمومی شرکت در دوره آموزشی سفیران آسمانی، اقدام به ثبت نام و اخذ مدارک از افراد واجد شرایط می نماید و پس از بررسی مدارک و براساس میزان سهمیه؛ نسبت به دعوت از ائمه محترم جماعات دعوت به عمل می آورد.

توضیح اینکه هر امام جماعت به بیان بهترین شیوه های جذب جوانان به مسجد و چگونگی ارتقای کیفی فعالیت های فرهنگی در ۲ برگ پرداخته و در هنگام دوره تحویل نماید.

تذکر : ضرورت دارد سهمیه اختصاصی با توجه به تعداد کانون های شهرستان و مرکز استان لحاظ گردد.

طرح تداوم :

ائمه محترم جماعات جهت تداوم دوره و استمرار ارتباط ، هنگام حضور در دوره از هر استان دو نفر را به عنوان نماینده به ستاد معرفی نمایند.

در این خصوص جلسات مشورتی با اعضای فعال مسجد اعم از کانون ها، بسیج، هیأت امناء و... پیشنهاد می گردد.

جدول زمان بندی اعزام تفکیکی :

ردیف	گروه	روز	ساعت	تاریخ	وضعیت	روز	تاریخ	ساعت	وضعیت	مدت دوره
۱	اول	شنبه	۱۶ عصر	۹۵/۲/۱۱	ورود	سه شنبه	۹۵/۲/۱۴	۱۴ عصر	خروج	۴ روز
۲	دوم	چهارشنبه	۱۶ عصر	۹۵/۲/۱۵	ورود	شنبه	۹۵/۲/۱۸	۱۴ عصر	خروج	۴ روز
۳	سوم	یکشنبه	۱۶ عصر	۹۵/۲/۱۹	ورود	چهارشنبه	۹۵/۲/۲۲	۱۴ عصر	خروج	۴ روز
۴	چهارم	پنجشنبه	۱۶ عصر	۹۵/۲/۲۳	ورود	یکشنبه	۹۵/۲/۲۶	۱۴ عصر	خروج	۴ روز
۵	پنجم	دوشنبه	۱۶ عصر	۹۵/۲/۲۷	ورود	پنجشنبه	۹۵/۲/۳۰	۱۴ عصر	خروج	۴ روز

لیست سهمیه استانها جهت دوره آموزشی سفیران آسمانی

دوره اول	۶۲۰	۱۲۰	سیستان و بلوچستان	۱
		۱۰۰	کرمان	۲
		۸۰	کرمان جنوب	۳
		۱۰۰	هرمزگان	۴
		۱۰۰	یزد	۵
		۱۲۰	فارس	۶
دوره دوم	۶۶۰	۸۰	بوشهر	۷
		۸۰	کهگیلویه و بویراحمد	۸
		۱۲۰	خوزستان	۹
		۸۰	چهارمحال و بختیاری	۱۰
		۸۰	لرستان	۱۱
		۱۲۰	اصفهان	۱۲
		۱۰۰	مرکزی	۱۷
دوره سوم	۶۰۰	۱۰۰	همدان	۱۸
		۸۰	کردستان	۱۹
		۸۰	کرمانشاه	۲۰
		۸۰	ایلام	۲۱
		۸۰	اردبیل	۱۳
		۱۰۰	آذربایجان شرقی	۱۴
		۸۰	آذربایجان غربی	۱۵
دوره چهارم	۶۰۰	۸۰	زنجان	۱۶
		۸۰	قزوین	۲۹
		۱۲۰	البرز	۳۰
		۱۲۰	قم	۳۱
		۱۲۰	تهران	۳۲
		۸۰	گیلان	۲۵
دوره پنجم	۵۶۰	۱۲۰	مازندران	۲۶
		۸۰	گلستان	۲۷
		۸۰	سمنان	۲۸
		۸۰	خراسان جنوبی	۲۲
		۱۲۰	خراسان رضوی	۲۳
		۸۰	خراسان شمالی	۲۴
		۳۰۴۰	جمع کل	

دومین دوره آموزشی فرهنگی سفیران آسمانی

فرم شماره یک - اطلاعات شخصی



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفتر خانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

اطلاعات شخصی

نام:	نام خانوادگی:	نام پدر:
سال تولد:	کد ملی:	نام کانون مسجد:
وضعیت تاهل: مجرد <input type="radio"/> متاهل <input type="radio"/>	استان:	شهرستان:
آدرس دقیق محل سکونت:		
تلفن ثابت:	کد شهرستان:	تلفن همراه:
پایه / سطح حوزوی:	نام حوزه:	وضعیت: در حال تحصیل <input type="radio"/> اتمام پایه و سطح تحصیلی <input type="radio"/>
تحصیلات دانشگاهی: بی <input type="radio"/> خیر <input type="radio"/>	(در صورت مثبت بودن رشته تحصیل را ذکر بفرمایید.....)	

نام دو تن از افراد متصرف مردمی بانفوذ مسجد را بنویسید.

نام و نام خانوادگی:	تلفن همراه:	شغل:	تحصیلات:
نام و نام خانوادگی:	تلفن همراه:	شغل:	تحصیلات:

در صورتی که تخصص یا مهارت خاصی دارید به اختصار آن را بیان فرمایید. (بطور مثال تفسیر، مربی قرآن...)

در صورت شرکت در دوره های آموزشی - فرهنگی، موارد را نام ببرید. (موضوع زمان، مکان، طول دوره و مجری برگزار کننده):

نمازهای جماعت مسجد: صبح ظهر و عصر مغرب و عشا

جوانان و نوجوانان چند درصد از نمازگزاران مسجد شما را تشکیل می دهند؟

آیا جلسات آموزشی قرآن اعم از قرائت و تفسیر در مسجد شما برگزار می گردد؟ با ذکر عنوان جلسه تعداد را در هفته بفرمایید.

منشور اخلاقی:

۱- با توجه به ماهیت آموزشی تربیتی دوره حضور به موقع در همایش ها، کلاس ها و برنامه ها

۳- هم افزایی و همکاری با گروه در مباحث محوله در دوره

۴- استفاده عملی از اندوخته های دوره و مقید بودن به آموزش و انتقال مفاهیم آموخته شده در دوره به سایر اعضای کانون

۵- حفظ ارتباط و فعالیت در قالب طرح استمرار سفیران آسمانی

دومین دوره آموزشی فرسنگی سفیران آسمانی



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفترخانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

فرم شماره دو- فرم پرسشنامه

فرهیخته گرامی خواهشمند است پرسشنامه زیر را با دقت پاسخگویی فرمایید. از همکاری شما کمال تشکر را داریم.

۱. چند ویژگی متولیان و متصدیان مساجد را قید فرمایید.

۲. اگر جای مامومین مسجدتان بودید چگونه می توانستید در پیشرفت کیفی مسجد و کانون مفید واقع شوید؟

۳. برداشت خود را از مفهوم انقلابی بودن بیان کنید؟

۴. نقاط ضعف مسجد و کانون و پیشنهادات خود را جهت بهبود و رفع آن بیان فرمایید؟

دومین دوره آموزشی فرسنگی سفیران آسمانی



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفترخانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

فرم شماره دو- فرم پرسشنامه

۵. بجز سیر مطالعاتی چه روشی برای تبیین تفکرات علامه طباطبایی و شهید مطهری به نسل جوان دارید.

۶. شما با چه مهارتهایی می توانید به ارتقا سطح فعالیت های مسجد و کانون کمک کنید؟

۷. اولویت های فرهنگی مسجد محله شما چیست؟ چگونه به آن رسیدید؟

۸. در مورد مسایل تئوریک (اعتقادی) مامومین در چه حوزه هایی احساس خلا و کاستی می کنید؟ پیشنهاد شما برای تقویت و رفع این نقاط ضعف چیست؟

دومین دوره آموزشی فرسنگی سفیران آسمانی



وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
دفترخانه ستاد عالی هماهنگی و نظارت بر
کانون های فرهنگی هنری مساجد کشور

فرم شماره سه - فرم خلاصه کتاب و چند رسانه‌ای

نام و نام خانوادگی:

تاریخ تحویل به دبیرخانه:

۱- مولفه‌های مسجد طراز اسلامی (بعنوان متغیر تحقق تمدن اسلامی) و مراحل تحقق تمدن نوین اسلامی را نام ببرید. (طبق متن دریافتی)

۲- برداشت مفهومی و رسالت‌های فعالان فرهنگی را با توجه به کلیپ فرمایشات حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) بیان فرمایید.

۳- برداشت مفهومی و مولفه‌های موجود در فیلم علمک را ذکر کنید.

فایل متنها، و سخنرانی‌ها و فیلم‌ها را از سایت عمران معنوی (omranemanavi.ir) دریافت نمایید.